

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jana Kašpara v právní věci žalobce: **P.Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, Národní 16, Praha 1, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 12. 2009 čj. 2577/09,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Žalobce se žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně dne 23.12.2009 a následně postoupenou Městskému soudu v Praze domáhal toho, aby soud zrušil rozhodnutí České advokátní komory (dále jen ČAK nebo Komora) č.j. 2638/08 ze dne 14. 12. 2009 čj. 2577/09. Žalobou napadeným rozhodnutím bylo zrušeno určení advokáta k poskytnutí právní služby dle § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb.

Žalobce v žalobě uvedl, že požádal Komoru o ustanovení advokáta; po vydání rozhodnutí o určení advokáta však Komora žalobou napadeným rozhodnutím zrušila určení advokáta JUDr. S. Mlčocha s odkazem na ust. § 20 odst. 2 zákona o advokacii, žalobce žádá soud o ochranu před nezákonným zasahováním do práv a povinností ze strany žalovaného, neboť zrušil rozhodnutí o určení advokáta bez opodstatnění ve skutkovém stavu. Komora nemá právo rušit určení dle § 20 odst. 2 zákona o advokacii, dojde-li k narušení důvěry mezi klientem a advokátem má povinnost určit jiného advokáta. Dále uvedl, že žalovaný opakovaně jedná bez legitimní žádosti, nejedná nestranně a zneužívá oprávnění uvedených v ustanoveních zákona o advokacii. Žalobce tvrdí, že věc má projednávat Krajský soud v Brně. Dále žalobce uvádí, že určený advokát zavinil odmítnutí ústavní stížnosti, předseda žalované

nezjistil řádně skutkový stav, žalovaná ignorovala opakovanou žádost žalobce o určení advokáta, a určený advokát nevypověděl plnou moc. Z uvedených důvodů žalobce žádá soud aby rozhodnutí žalované zrušil.

Žalovaná ve vyjádření k podané žalobě uvedla, že ji nepovažuje za důvodnou, neboť její postup byl v souladu s právními předpisy. K tvrzení žalobce, že žádost určeného advokáta o zrušení určení je lživá, advokát ignoroval udělenou plnou moc a poskytnuté podklady pro zastupování, uvedla, že advokát neměl co ignorovat, protože dovětek v dopise žalobce ze dne 12.10.2009 pochopitelně řádnou plnou mocí, tím spíše pro řízení před Ústavním soudem, není, a další součinnost žalobce advokátovi odmítnul. Vina na odmítnutí podání žalobce k Ústavnímu soudu tak dopadá na samotného žalobce. K tvrzení žalobce o nedostatku skutkových zjištění žalovaná uvedla, že z obsahu správního spisu je zcela evidentní, že žalovaná nerozhodla povrchně, že měla k dispozici potřebné listiny potvrzující skutečnosti oznamované určeným advokátem v jeho žádosti o zrušení určení. K žádosti žalobce "o přihlášení se do řízení" o zrušení určení advokáta žalovaná uvedla, že rozhodnutím o zrušení určení řeší žalovaná vztah Komora-určený advokát, neboť rozhodnutí o určení je uložení kontraktační povinnosti advokátovi poskytnout označené osobě právní službu - a rozhodnutí o zrušení určení advokáta této povinnosti zprošťuje (za podmínek dané zákonem o advokacii). Má-li žalovaná (a v posuzované věci měla) dostatek podkladů pro své rozhodnutí, může vybudovat své rozhodnutí o zrušení určení na těch, které má k dispozici, pokud důvody tvrzené určeným advokátem prokazují, či osvědčují. Pokud žalobce tvrdí, že advokát nevypověděl zmocnění, tak jistě proto, že ani žádné zmocnění nebylo uděleno - onen dovětek z dopisu žalobce ze dne 12.10.2009 bez jakýchkoli pochyb řádnou plnou mocí pro zastupování v řízení před Ústavním soudem není. Dle obsahu spisu i tvrzení samotného žalobce jinou plnou moc žalobce určenému advokátovi neudělil a součinnost (např. účast na schůzce, kde by věc byla rozebrána včetně případného udělení řádné plné moci) žalobce určenému advokátovi odmítl. K poslední námitce žalobce obsažené v jeho žalobě (v předposledním odstavci textu žaloby žalobce vyjadřuje názor, že závěr rozhodnutí žalované ze dne 14.12.2009 není závěrem, nýbrž aplikací zmocnění, jež si Komora sama definuje v každém rozhodnutí o určení /rušit určení pro tzv. nesoučinnost a požádá-li o to advokát/". Žalovaná v rozhodnutí o určení nestanovuje podmínky, za nichž určený advokát má žadateli poskytnout právní službu, nad zákonné zmocnění - jde o využití ustanovení zejména § 18 odst. 2 zákona o advokacii. Zmínka o možnosti zrušení určení není zneužitím práva, ale upozorněním na zákonnou úpravu stanovenou v § 20 odst. 2 zákona o advokacii. Jde současně i o poučovací povinnost vůči žadateli - tomu musí být známo předem, že za určité situace může určený advokát požádat o zrušení určení.

Z předloženého správního spisu soud zjistil následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Rozhodnutím předsedy České advokátní komory č.j. 2284/09 ze dne 6.10.2009 byl advokát, JUDr. Svatomír Mlčoch, určen dle § 18 odst. 2 zák.č. 85/1996 Sb. o advokacii k poskytnutí právní služby žalobci. Předmětem právní služby bylo odstranění vad žadatelem podané ústavní stížnosti proti rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích sp.zn.: 19 Co 1399/09 a zastoupení v řízení u Ústavního soudu.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 6.10. 2009 byl žalobci určen dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii advokát JUDr. Svatomír Mlčoch. Současně byly stanoveny podmínky poskytnutí právní služby, a to:

1. Určení nenahrazuje procesní plnou moc k zastupování.
2. Určení se vztahuje na jednu právní věc, a to: odstranění vad žadatelem podané ústavní stížnosti (dále specifikované) a zastoupení v řízení u Ústavního soudu.
3. Právní služba bude s výjimkou hotových výloh poskytnuta bezplatně nebo bez záloh s tím, že žadatel splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků a záloh, což doložil způsobem stanoveným v § 18 odst. 3 zákona č. 85/1996 Sb. v platném znění v návaznosti na vyhlášku č. 275/2006 Sb.
4. Určený advokát je povinen poskytnutí právní služby odmítnout z důvodu uvedených v § 19 a § 20 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb. v platném znění. O zrušení určení k poskytnutí právních služeb může advokát požádat z důvodů uvedených v § 20 odst. 2 a § 18 odst. 4 a 5 zákona č. 85/1996 Sb. v platném znění.
5. Dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii lze žadateli určit advokáta k poskytnutí téže právní služby jen jednou, ledaže advokát odmítne poskytnout právní službu z důvodů uvedených v § 19 zákona.

Podáním, které bylo České advokátní komoře doručeno dne 29.10.2009, požádal určený advokát o zrušení určení. K tomu uvedl, že žalobce advokátovi v dopisu ze dne 12.10.2009 zakázal advokátovi nahlížet do spisů u soudů, zakázal mu styk se soudy, neseznámil advokáta se spisy, jichž se měla právní služba týkat. Z dopisu advokáta a následně z dopisu žadatele ze dne 3.11.2009 vyplývá, že žalobce neudělil advokátovi procesní plnou moc k zastupování v řízení u Ústavního soudu.

V reakci na toto podání určeného advokáta Česká advokátní komora vydala žalobou napadené rozhodnutí o zrušení určení advokáta, z něhož vyplývá, že dne 29.10.2009 obdržela Česká advokátní komora žádost jmenovaného advokáta o zrušení určení, neboť žadatel neposkytl advokátovi žádnou součinnost nutnou k poskytnutí právní služby a došlo k závažnému narušení důvěry mezi advokátem a klientem žalobce se jednou dostavil osobně do kanceláře advokáta, nejednalo se o věcné jednání ale žalobce po několika minutách kancelář advokáta opustil. Přes nabídku advokáta, aby se posadil a probrali spolu celou záležitost, toto žalobce odmítl a začal advokátovi vyhrožovat. Za této situace advokát nemá možnost klientovi poskytnout právní službu, k níž byl Komorou určen. V odůvodnění se dále uvádí, že žalovaná zjistila, že o ústavní stížnosti žadatele vedené pod sp.zn. II. ÚS 2099/09 bylo rozhodnuto dne 19.10.2009 tak, že ústavní stížnost byla odmítnuta. Česká advokátní komora posoudila obsah žádosti advokáta ze dne 27.10.2009, dopisu žadatele ze dne 3.11.2009 a dospěla k závěru, že žádost advokáta o zrušení určení je důvodná a rozhodla tak, že se určení advokáta ze dne 6.10.2009 čj. 2284/09 z důvodů stanovených v § 20 odst. 2 zák.č. 85/1996 Sb. o advokacii ruší.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Městský soud v Praze se v první řadě zabýval otázkou, zda je k projednání věci místně příslušný. Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. V daném případě směřuje žaloba proti rozhodnutí České advokátní komory. Podle § 40 odst. 1 zákona o advokacii je sídlem ČAK Praha a má pobočku v Brně. Pobočka ČAK v Brně přitom není samostatným správním orgánem a je součástí ČAK jako takové. Obě

rozhodnutí napadená žalobou jsou tak rozhodnutími České advokátní komory a pro posouzení místní příslušnosti soudu je nerozhodné, zda tato rozhodnutí byla fyzicky vyhotovena v sídle Komory v Praze anebo v budově její pobočky v Brně. Městský soud v Praze je tak místně příslušný k projednání žaloby. O místní příslušnosti soudu k projednání této věci bylo ostatně již jednou rozhodováno, a to usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 30. 3. 2009 čj. 30 Ca 42/2009-11, proti němuž žalobce sice podal kasační stížnost, avšak řízení o ní bylo zastaveno usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 10. 6. 2009 čj. 30 Ca 75/2009-6.

Podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani se nemůže domoci poskytnutí právních služeb podle tohoto zákona (dále jen "žadatel"), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasného návrhu advokáta určila. V téže věci však může být žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19. V rozhodnutí o určení advokáta Komora vymezí věc, v níž je advokát povinen právní služby poskytnout, jakož i rozsah těchto služeb. Komora může v rozhodnutí o určení advokáta stanovit i další podmínky poskytnutí právních služeb, včetně povinnosti poskytnout právní pomoc bezplatně nebo za sníženou odměnu, pokud to odůvodňují příjmové a majetkové poměry žadatele. Komorou určený advokát je povinen právní služby žadateli poskytnout za Komorou určených podmínek. To neplatí, jsou-li dány důvody pro odmítnutí poskytnutí právních služeb uvedené v § 19 nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva; v těchto případech advokát o důvodech neposkytnutí právních služeb bez odkladu písemně vyrozumí žadatele a Komoru. Určení advokáta Komorou nenahrazuje plnou moc vyžadovanou zvláštními právními předpisy k obhajobě toho, jemuž byl advokát Komorou určen, v trestním řízení nebo k jeho zastupování v jiném řízení.

Podle § 20 odst. 2 zákona o advokacii advokát je oprávněn odstoupit od smlouvy o poskytování právních služeb, popřípadě požádat o zrušení ustanovení či požádat Komoru o určení jiného advokáta (§ 18 odst. 2), dojde-li k narušení nezbytné důvěry mezi ním a klientem nebo neposkytuje-li klient potřebnou součinnost.

Podle § 30 odst. 1 zákona o Ústavním soudu fyzické a právnické osoby jako účastníci nebo jako vedlejší účastníci řízení před Ústavním soudem musí být zastoupeny advokátem v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy.

Podle § 28 odst. 1 občanského soudního řádu, který se přiměřeně použije i pro řízení před Ústavním soudem (§ 63 zákona o Ústavním soudu) musí účastník zástupci, který za něj v řízení jedná, udělit plnou moc. Byť zákon hovoří o „zástupci, jež si účastník řízení zvolil“, je nutno toto ustanovení aplikovat i na případy, kdy je advokát účastníku řízení určen Českou advokátní komorou, neboť podle zákona o advokacii určení advokáta nenahrazuje plnou moc. Plná moc je tak i v tomto případě jediným možným způsobem, jak prokázat existenci zastoupení stěžovatele advokátem.

Právní zastoupení advokátem je v případě fyzických a právnických osob stanoveno obligatorně. Zákon přitom nerozlišuje ani mezi jednotlivými druhy řízení před Ústavním soudem, ani mezi jednotlivými fyzickými a právnickými osobami například z pohledu jejich právní kvalifikace a erudice. Nutnost právního zastoupení se vztahuje na celé řízení před Ústavním soudem, tj. již na okamžik sepsání a podání návrhu.

Je tedy zřejmé, že hodlal-li žalobce vyvolat řízení před Ústavním soudem, bylo třeba, aby již od počátku tohoto řízení byl zastoupen advokátem a tomuto advokátovi za tímto

účelem udělil plnou moc. Řízení před Ústavním soudem přitom začíná podáním ústavní stížnosti (jejím doručením Ústavnímu soudu) a končí právní mocí rozhodnutí Ústavního soudu o této ústavní stížnosti. Výraz „řízení před Ústavním soudem“ není proto možno zužovat např. jen na ústní jednání před Ústavním soudem (jež navíc není obligatorní). Rozhodovací praxe Ústavního soudu nicméně vychází z toho, že nedostatek zastoupení stěžovatele advokátem je odstranitelnou vadou a připouští tedy i dodatečné doložení zastoupení advokátem, tj. po podání ústavní stížnosti.

V daném případě žalobce žádal, aby mu byl určen advokát pro řízení o ústavní stížnosti. Této jeho žádosti bylo žalovaným vyhověno. Podmínky stanovené tímto rozhodnutím pro poskytnutí právní služby přitom vycházejí ze znění zákona o advokacii, jsou v podstatě jen opisem textu zákona, body 2 a 3 mají oporu v ust. § 18 odst. 2 věta předposlední zákona o advokacii, bod 4 vyplývá z ust. § 18 odst. 2 věta třetí zákona o advokacii, k oprávnění určeného advokáta požádat o zrušení určení, o němž se hovoří v bodě 6 rozhodnutí, se soud vyjádří níže.

Aby určení advokáta splnilo účel, tj. aby žalobce mohl podat ústavní stížnost a aby tato ústavní stížnost mohla být Ústavním soudem projednána, bylo zapotřebí, aby žalobce byl v řízení o této stížnosti zastoupen advokátem. Právě za tímto účelem mu advokáta k zastupování určila Komora rozhodnutím ze dne 6.12.2009.

Aby mohl určený advokát žalobce v řízení před Ústavním soudem skutečně zastupovat, bylo zapotřebí, aby mu žalobce udělil písemně plnou moc.

Podle § 25 odst. 1 o. s. ř. lze advokátu udělit pouze plnou moc pro celé řízení, kterou nelze nijak omezit. Zástupce, jemuž byla tato plná moc udělena, je oprávněn ke všem úkonům, které může v řízení učinit účastník (§ 28a o. s. ř.).

Za této situace je zřejmé, že určený advokát nemohl žalobce zastupovat v řízení před Ústavním soudem a poskytnout mu tak právní službu, k jejímuž poskytnutí byl žalobci Komorou určen, bez toho, aniž by mu žalobce udělil procesní plnou moc. Žalobce určenému advokátovi plnou moc neudělil a je nepochybné, že mu neposkytl potřebnou součinnost. Tato skutečnost přitom zakládá oprávnění advokáta žádat o zrušení určení a analogicky pak oprávnění komory o zrušení určení na základě této skutečnosti rozhodnout.

Oprávnění advokáta požádat o zrušení určení a analogické oprávnění Komory o tomto zrušení rozhodnout je dle názoru soudu možno dovodit z ust. § 20 odst. 2 zákona o advokacii, byť se v tomto ustanovení výslovně hovoří jen o tom, že určený advokát může pouze požádat o určení jiného advokáta a oprávnění žádat o zrušení ustanovení se zdánlivě dává jen advokátovi ustanovenému soudem (nebo jiným orgánem). Toto ustanovení vymezuje případy, v nichž nelze po jakémkoli advokátovi spravedlivě požadovat, aby určitou osobu zastupoval, neboť nejsou splněny základní podmínky pro navázání vztahu mezi advokátem a klientem. Vztah mezi advokátem a jeho klientem není vztahem jednostranným, ale oboustranným. V první řadě tak musí být založen na vzájemné důvěře, tj. jednak advokát musí důvěřovat svému klientovi v tom, že mu poskytuje všechny úplné a správné informace nezbytné k poskytnutí právní služby a klient musí advokátovi důvěřovat v tom, že činí vše, co je nezbytné k dosažení oprávněných zájmů jeho klienta. Obsahem tohoto vztahu je ovšem nejen povinnost advokáta poskytovat právní služby klientovi, ale též určité povinnosti klienta vůči advokátovi, kterými může být např. poskytnutí potřebných údajů nebo listin potřebných k poskytnutí právní služby a rovněž součinnost potřebná k tomu, aby advokát mohl navenek existenci vztahu mezi ním a jeho klientem deklarovat, tj. udělení plné moci, která musí

odpovídat v případě řízení před státními orgány procesním předpisům platným pro řízení před těmito orgány, tj. v případě zastoupení v řízení o ústavní stížnosti musí odpovídat požadavkům stanoveným zákonem o Ústavním soudu. Bez splnění těchto požadavků advokát (i kdyby sebevíce chtěl) není schopen klientovi právní službu poskytnout a nelze to proto po něm spravedlivě vyžadovat.

V dané věci je zřejmé, že požadavek na vztah vzájemné důvěry mezi určeným advokátem a žalobcem jako klientem zcela zjevně nebyl splněn, když žalobce neudělil advokátovi plnou moc zakázal mu nahlížet do spisů neposkytl mu podklady pro vypracování ústavní stížnosti odmítl jednat o věci a při osobní návštěvě v kanceláři advokátovi začal vyhrožovat. Od určeného advokáta pak nelze za této situace spravedlivě požadovat, aby žalobce zastupoval a poskytoval mu jakékoli právní služby. Jak bylo přitom shora uvedeno, důvody za tento stav nese výhradně žalobce, který odmítl určenému advokátovi poskytnout potřebnou součinnost, když mu odmítl udělit plnou moc. Za takové situace nejsou naplněny elementární předpoklady pro možnost poskytování právních služeb a Komora postupovala zcela v souladu se zákonem o advokacii, když určení advokáta zrušila.

Podle § 18 odst. 2 věta druhá může být v téže věci žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19. S ohledem na to, je nutno vyložit ust. § 20 odst. 2 zákona o advokacii tak, že dojde-li k naplnění podmínek stanovených v ust. § 20 odst. 2 zákona o advokacii je oprávněn i advokát určený Komorou oprávněn žádat o zrušení tohoto určení a Komora je tak oprávněna o tomto zrušení rozhodnout, neboť v těchto případech nelze žadateli k poskytnutí právní služby určit jiného advokáta, jak naznačuje doslovné znění ust. § 20 odst. 2 zákona o advokacii.

Ze shora uvedených důvodů proto soud neshledal, že by žalobou napadenými rozhodnutími bylo zasaženo do práv žalobce, neboť podmínky v rozhodnutí o určení vycházejí z textu zákona o advokacii a pro zrušení určení advokáta byly dány důvody spočívající v narušení důvěry mezi klientem a určeným advokátem v návaznosti na neposkytnutí potřebné součinnosti (odmítnutí udělit plnou moci určenému advokátovi).

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. dubna 2013

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v.r.
předsedkyně senátu